

Wat de andere morieljesoorten in de noordelijke provincies betreft, moeten genoemd worden M. conica, ook al weer door de Veije gezien, en vermeld in Fungus X, 1938/'39, blz. 64, die groeide in een kelder in Veendam en een mortielje door mij in 1961 gevonden in zand naast een kerk midden in Groningen en door Bas gedetermineerd als (groep) intermedia (Coolia 8, 1961, blz. 31) die ook ietwat konisch toeliep, vrij regelmatige lengteribben had, maar waarvan de randen zowel van de primaire als van de secundaire alveolen zwart omlijst waren. En dit is alles wat ik over morieljes in het noorden kon vinden !

Groningen

L.S. Wildervanck

VERRASSINGEN IN EEN OUD HUIS

In het hartje van de Domstad heb ik enkele jaren een ongeveer 300 jaar oud studentenhuis bewoond. Toen wij erin trokken bevond zich het pand in een staat van verwaarlozing en het feit, dat het in een straatje lag, dat gedoemd was binnen enkele jaren te verdwijnen, maakte dat de eigenaar er niets voor voelde er veel aan te veranderen. Natuurlijk konden wij er zelf aan timmeren om het bewoonbaar te maken, maar een rigoreuze verbouwing was onder deze omstandigheden voor ons niet aantrekkelijk. Er bleven danook vochtige hoekjes, hier en daar een lekje of een wand, die een nieuw behangetje eigenlijk niet meer waard was; maar, waar ik het hier speciaal over wil hebben: er waren in en om dat huis schimmelhoekjes, die een mycoloog voor interessante raadsels konden plaatsen. Op enkele vondsten, die vertegenwoordigers van zeer verschillende schimmegroepen betreffen, wilde ik in de volgende regels nader ingaan.

Op een regelmatig natte plek van het behang ontwikkelden zich in de zomermaanden van 1962 een groot aantal rose-oranje apotheciën van *Ascophanus carneus* (Pers. ex Fr.) Boud., een operculate discomycete, die zich van de ook van zulke substraten bekende *Pyronema domesticum* (Sow. ex Fr.) Sacc, vooral onderscheidt door het feit dat het gehele hymenium zich blauw kleurt met joodjoodkalium. Het is een algemeen voorkomende schimmel, die men ook vaak kan aantreffen op konijnenkeutels en die bovendien gemakkelijk in rein-cultuur is te verkrijgen, door de rijpe apotheciën met een stukje substraat, enigszins excentrisch tegen de deksel van een petrischaal te plakken. De asci zullen hun sporen nu in de onderliggende agar-voedingsbodem schieten en door de deksel regelmatig een stukje verder te draaien, verkrijgt men een aantal schimmelkolonies, die men kan overenten en verder kweken.

In reïncultuur vormt de schimmel ook vruchtlichaampjes, maar dit vermogen kan bij oudere isolaties, die reeds vaak zijn overgeënt, verloren gaan. Niettemin is de soort veelvuldig en vooral in reïncultuur onderzocht. Een verre verwant van deze soort, *Peziza varia* (Hedw.) Fr. vond ik in zomer en najaar, met regelmatige tussenpozen, in de buurt van een put, onder een vervallen muurtje, dat zeer vochtig en deels met mos en wieren begroeid was. Deze bekerzwam toonde zich weinig kieskeurig in de keuze van zijn substraat. Hij groeide uit spleten in de muur, op bemoste en vochtige tegels, op as en sintels, op hout en allerlei afval. Een keer vond ik hem massaal op een oude kokosmat, die in een vochtig schuurtje werd bewaard. De vruchtlichamen zijn in principe bekervormig, vooral in jonge toestand. Later kunnen allerlei vormen ontstaan, in afhankelijkheid van de vorm van het substraat. Vruchtlichamen die uit een spleet groeien hebben soms een duidelijke steel. Het hymenium is geel-bruin gekleurd, de buitenkant grijs-bruin of melig-wit; de laatste vooral bij gedroogde exemplaren. Belangrijker dan kleur, vorm en afmetingen van de vruchtlichamen, zijn enkele microscopische kenmerken. Het "vlees" is gedifferentieerd in 5 lagen, waarvan de middelste op een doorsnede reeds met een loupe te zien is als een donkere lijn.

De paraphysen zijn karakteristiek, doordat de middelste cellen vaak opgeblazen zijn. Ook deze schimmel is een gewone soort, die men buiten vaak op dode stronken of rottend hout aan kan treffen.

Terugkerend naar het behangselpapier, moet ik nog een andere ascomycete noemen; *Chaetomium elatum* Kunze & Schmidt, een vertegenwoordiger van een soortenrijk geslacht van peritheciën vormende schimmels, wier vruchtlichaampjes gesierd zijn met een dichte bos haren. De soortbepaling geschiedt vooral op grond van kleur, vorm en vertakkingswijze van deze haren. De haren van deze soort zijn fraai vertakt, bruin, met vrijwel ongekleurde, spits toelopende uiteinden. Bovendien zijn ze zeer ruw door een dicht patroon van onregelmatig gevormde uitsteeksels. Er zijn nog enkele andere soorten met dit type haren, maar die zijn van *elatum* te onderscheiden door de sporen, die hier breed citroenvormig, met toegespitste uiteinden zijn. Van dit geslacht, dat ook in reïncultuur, met enige zorg, overvloedig fructificeert, bestaat een uitgebreide literatuur, waaronder enkele moderne monografiën. *Chaetomiums* spelen vaak een belangrijke rol bij de afbraak van cellulose, en als zodanig zijn ze goed onderzocht. Ik vond de bijna een halve mm lange peritheciën zowel op een oude rol behangselpapier als op hout, beiden in de kelder. Hetzelfde papier vertoonde verder een niet door de ontwerper bedoeld patroon van zwarte puntjes, bestaande

uit de sporodochiën van *Epicoccum nigrum* Link. ex Fr., een Imperfecte schimmel die donkere, meercellige sporen vormt.

Beter dan mij in het weinig toegankelijke gebied van de Imperfecte schimmels te verdiepen, kan ik dit huis, tuin en keuken verhaaltje besluiten met de vermelding van een echte paddestoel.

In een dichtgeslibde goot, begroeid met mossen, had zich een vanaf de grond moeilijk herkenbare plant gevestigd, die wij ter nadere identificatie, met een flinke kluit van het substraat, naar beneden haalden en in een bloempot in de warme kamer zetten. De plant ontpopte zich al spoedig als een gewone *Salix aurita*, die zich binnenskamers reeds met lentegroen getooid had, toen buiten de winter nog eens extra aanzette. In de uit de goot afkomstige mosbult ontwikkelden zich van februari tot mei 1965 bovendien tientallen fraai oranje gekleurde paddestoeltjes, met betrekkelijk slecht ontwikkelde lamellen en op alle onderdelen bezet met fijne haartjes. Deze haartjes droegen op de top een vochtdruppeltje. Het was *Mycena* (*Omphalia*) *fibula*, een habituee van slecht onderhouden gazons met veel mos, maar beslist een ongewone gast in een dakgoot.

H.A.v.d. Aa.

Verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 16 april, 1966 te Utrecht.

Nadat de aanwezigen een kopje koffie gedronken hadden, opende de voorzitter, Professor Oort, de vergadering. Er waren vijf bestuursleden en twintig leden aanwezig.

In zijn openingswoord herdenkt de voorzitter de ons door de dood ontvallen leden Mevrouw M. Jansen v.d. Plaats en de heer K. van der Zwaal.

De dood van Mevrouw Jansen, die haar man in staat heeft gesteld als redacteur van *Coolia* zoveel voor onze vereniging te doen, heeft ons allen diep getroffen.

De voorzitter betreurt het, dat Mej. Jaarsveld, die vanaf 1955 voor de vereniging heeft gewerkt, op de dag, dat zij voor het laatst haar functie van secretaresse zou vervullen, door ziekte niet aanwezig kon zijn.

De voorzitter wenst Mevrouw von Arx-van der Brugge geluk met haar promotie.

Hij vestigt voorts de aandacht op het Congres van Europese Mycologen, dat dit jaar in Polen zal worden gehouden van 31 aug. - 6 sept. met aansluitende excursies van 7 - 12 september.